

ΠΡΟΠΟΙΣΙΣ ΑΘΠ ΚΑΡΔΙΝΑΛΙΟΣ ΠΡΑΓΑ 23.5.2013

Přípitek Jeho Všesvatosti ekumenického patriarchy Bartoloměje při obědě
s představiteli Římskokatolické církve, Arcibiskupský palác, Praha 23.5.2013

Vaše Eminence, vážený pane kardinále Dominiku Duko a vážený pane kardinále
Miloslave Vlku,

vysokopřeosvícený arcibiskupe michalovsko-košický pane Jiří,

nejdůstojnější spolubratři v biskupské službě,

vážení přítomní,

Kristus vstal z mrtvých!

Rádi bychom vyjádřili velkou radost a pohnutí, jak naše osobní, tak i nejsvětější
církve v Konstantinopoli, jejímž jsme představeným, protože se dnes nacházíme
mezi milovanými bratry, oddanými dílu služby římskokatolickým věřícím, kteří žijí
v této požehnané české zemi

Společně s vámi, co žijete zde, se i my z Konstantinopole účastníme na základě
pozvání zdejší pravoslavné církve jubilejních oslav 1150. výročí příchodu svatých
apoštolům rovných Cyrila a Metoděje na Moravu.

Zvláště se pak radujeme, že jak máme možnost se osobně přesvědčit, mezi
autokefální Pravoslavnou církví v českých zemích a na Slovensku a církví
římskokatolickou panuje dobrá spolupráce nejenom při přípravách oslavy tohoto
jubilea, ale i obecně na všech úrovních skrze dialog pokoje a lásky, který má za cíl
společné dobro a péči o duchovní i materiální potřeby národa.

Jak dobře víte, pane kardinále, Ekumenický patriarchát podporuje ve vztazích mezi
církvemi a náboženskými společnostmi vytváření klimatu lásky a dialogu, vzájemné
pomoci a pochopení. V tyto hodnoty věříme a o ně neustále usilujeme. Vždy se také
modlíme k Pánu, aby všem nám, kdo věříme v jeho Jméno, daroval onu jednotu, o
níž nedlouho před svou smrtí na kříži prosil.

Rozmach křesťanství mezi slovanskými národy byl rychlý a impozantní; vždyť v 9.
století během pouhých dvaceti let, které uplynuly od počátku působení svatých
Cyrila a Metoděje v této zemi, zažili naši slovanští bratři rozvoj jako nikdy před tím.

V pozadí tohoto velkého díla je možné rozlišit, jak všichni dosvědčují, jednu společnou hybnou sílu, která uvedla do pohybu celý tento předem dobře připravený projekt. Tato síla měla dvě konstitutivní složky: neviditelnou Boží energii působící skrze modlitbu a plnění Boží vůle na straně jedné, a Konstantinopolskou Matku Církev, Ekumenický patriarchát, který připravil celé toto misijní dílo, na straně druhé. Vykonavateli díla se stali dva bratři ze Soluně, svatí Cyril a Metoděj, kteří překonavše vše pozemské žili mezi lidmi jako andělé a kteří, jak svědčí historie, neúnavně a bez oddychu pracovali mezi Slovaný.

Dílo našich dvou světců bylo především duchovní. Skrze úsilí Cyrila a Metoděje a také jejich žáků, svatých Gorazda, Klimenta a mnoha dalších, byly všechny slovanské kmeny přivtěleny ke křesťanským národům. Zároveň však spolu s křesťanskou vírou však Slovanům byly předány pokojnou cestou všechny prostředky k rozvoji kultury. Mimo jiné svatí apoštolům rovní bratři zanechali Slovanům také první psané zákony pro řádnou a dobrou organizaci společnosti. Obdarovali ty, kdo byli nově osvíceni světlem křesťanské víry, písemnou podobou jejich jazyka, připravenou k použití nejen v katechizaci a bohoslužbě, ale i při všech vyjádřeních života, tedy v literatuře, vědě a vzdělání. Tento jazyk byl spojovacím článkem celého slovanského světa, který tak vytvořil významný duchovní směr uvnitř jednotné křesťanské Církev; právě proto prohlásil blažené paměti římský papež Jan Pavel II Cyrila a Metoděje za spolupatrony Evropy.

Námi dnes ctění světci se vyvarovali odsuzování národního svérázu moravského lidu, kterého si naopak upřímně vážili; jasně tak ukázali cestu, kterou tehdejší rozvíjející se slovanský svět potřeboval, aby se mohl cílevědomě připojit k Církví, pochopit Kristovo Evangelium a skutečně jím žít.

Systematické a pečlivé budování misijního díla, založené na správném zvážení místní situace, znalosti jazyka a osobitosti svěřeného národa, bylo spolu s metodickou přípravou zdrojem neopakovatelného úspěchu, který cyrilometodějská misie, vnitřně sjednocená a usilující o jednotu všech v Kristu, sklídila nehledě k různým pokušením ve všech sférách své působnosti, proto je pro nás všechny dodnes příkladem a vzorem k následování. Uplynulá staletí potvrdila správnost rozhodnutí a církevní taktiky svatých bratří a dokázala pravdivost jejich poslání, života a záměrů. Cyril s Metodějem se ve svém kázání opírali o skutečnost, že „jeden je svatý, jeden je Pán, Ježíš Kristus k slávě Boha Otce“ a že je jedna Církev, proto nikoho nenutili k přijetí jakýchsi vnějších schémat, ale s láskou vštěpovali Kristovu

pravdu do duší těch, koho vyučovali. Toužili pouze po spasení lidí, a právě proto ve svém díle uspěli a přivedli ke Kristu milióny duší.

Vaše Eminence, pane kardinále,

scházíme se, abychom společně oslavili historickou událost, která je zcela jedinečná i v dnešní době rychlého šíření jakékoliv informace, jež ostatně může anebo nemusí být pravdivá či významná a smysluplná. Kromě radosti, kterou nám oslavy přinášejí, však také cítíme povinnost zdůraznit tu skutečnost, že křesťanská Církev obecně a slovanské národy konkrétně vděčí za mnohé Cyrilu a Metoději, vyslaným z města Konstantinova, a že Ekumenický patriarchát, který dodnes zosobňuje stejné ideály a směřování misie, právem pociťuje hrdost na svaté bratry a jejich dílo.

Svatí dva bratři byli, jsou a budou spojovacím článkem mezi křesťany všech konfesí, zvláště pak mezi našimi církvemi Konstantinopole a Říma. Jejich odkaz a dědictví je společné všem křesťanům a všem národům. Je velmi prospěšné studovat jejich život a stále hlouběji se nechat ovlivňovat jejich příkladem; každý z nás tak získává bohatou inspiraci pro svoji vlastní službu. Podotýkáme, že role našich svatých a jejich působení byly vždy sjednocující a že i nás zvou k prohlubování jednoty a k překonávání rozdílů, podobně jako se nyní v oslavách sjednocujeme se všemi českými a slovenskými křesťany, se všemi Slovany a celým křesťanským světem. Cyril a Metoděj jsou nám příkladem ve všech směrech, protože jejich kázání je nejen vnitřně celistvé, ale přetrvalo až do dnešních dní. Stačí, abychom si to všichni uvědomili.

S těmito myšlenkami tedy přicházíme z Konstantinopole, odkud byli před 1150 lety svatí bratři vysláni. Podobně jako oni i my přicházíme jako pokorní služebníci díla, kterému svatí bratři obětavě a s velkým sebezapřením sloužili; vždyť podobně jako tomu bylo u dvanácti apoštolů, i jejich vlastní život byl častokrát ohrožen těmi, kteří nepochopili a žel Bohu dodnes nechápou duchovní rozměr jejich působení, protože nebyli schopni vnímat Církev jako prostředníka šíření Boží milosti. Církev však byla, je a bude především duchovním společenstvím, které i když žije a působí ve světě, samo stojí mimo svět; Církev je celosvětová, neomezená národnostní příslušností, je ekumenická, tedy všeobjímající, a musí být i jednotná. Toto je poselství, povinnost a zodpovědnost, vyplývající z odkazu díla svatých dvou apoštolů.

Mnozí z nás si myslí, že Církev je lidskou institucí či společností. Ona je však Tělem Kristovým. Pokud to pochopíme a začneme v souladu s tímto poznáním také žít, potom samozřejmě již nebudeme schopni pokoušet se použít Církev k jiným účelům.

Potom už bude mít v Církvi místo jen víra, dosvědčovaná skutky, abychom se mohli důstojně a bez odsouzení účastnit hostiny Těla a Krve Krista a aby byl našim vůdcem Pán, neviditelně přebývající v našem nitru, který nás povede k setkání s ním „v Galileji“. Kristus je Církev a my jsme Jeho údy; nezapomeňme tedy, že „v Něm žijeme, pohybujeme se a jsme“ (Sk 17, 28).

V síle těchto myšlenek a prožitků tedy zdravíme Vaši Eminenci a všechny zde přítomné bratry v Kristu a prohlašujeme za zahájené oslavy cyrilometodějského jubilea. Prosíme také Pána, aby na jejich přímluvy seslal na tyto oslavy hojné požehnání, aby se této zemi staly počátkem nového křtu v křesťanských tradicích, v tradici a duchu svatých dvou bratří, v tradici apoštolů, v životě podle Evangelia, kterému nás první ze všech naučil náš Zmrtvýchvstalý Pán Ježíš Kristus, který nám nedlouho před svým nanebevstoupením sdělil radostné zaslíbení, že s námi zůstane „po všechny dny, až do skonání světa“ (Mt 28, 20). Amen.